

**UCHWAŁA NR XI/73/2024
RADY MIEJSKIEJ W BRZOSTKU**

z dnia 30 grudnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia „ Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 - 2027 ”**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572), art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r. poz. 2151) oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939) **Rada Miejska w Brzostku uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się „ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 - 2027 ”, w brzmieniu jak załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Brzostku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025r.

Przewodniczący Rady

Paweł Hipszer

Załącznik do Uchwały
Nr XI/43/24

Rady Miejskiej w Brzostku
z dnia 30 grudnia 2024r.

*„ GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII
NA LATA 2025 - 2027 ”*

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA LATA 2025 – 2027

I WSTĘP

Problemy wynikające z uzależnień i to zarówno od alkoholu, narkotyków jak również behawioralnych (np. uzależnienie od hazardu, Internetu, pracy, zakupów, itp.) stanowią obecnie jedną z ważniejszych kwestii społecznych, ponieważ mają istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia Polaków, czy relacje interpersonalne w środowisku rodzinnym. Różnego rodzaju uzależnienia to choroba społeczna, której konsekwencje dotyczą nie tylko osoby uzależnione, ale też członków ich rodzin. Uzależnienia przyczyniają się też do negatywnych zjawisk społecznych, takich jak wykroczenia, czyny karalne, problem przemocy domowej.

Instytut Psychiatrii i Neurologii prowadzi systematycznie badania na temat psychicznej kondycji mieszkańców Polski. Z najnowszych badań wynika, że z zaburzeniami psychicznymi związanymi z używaniem alkoholu kiedykolwiek w życiu zmagało się ponad 2 mln Polaków. Na tą sytuację miała wpływ m.in. stan pandemii COVID – 19, kiedy zachodziła konieczność zachowania dystansu społecznego oraz izolacji i jednocześnie panował stan niepewności o przyszłość, wyraźnie był zauważalny nie tylko wzrost spożycia alkoholu, ale także uzależnienia od Internetu i mediów społecznościowych zarówno wśród młodzieży jak też osób dorosłych. Jak prognozują eksperci, następstwa pandemii będą długofalowe i odczuwalne przez wiele lat. Prognozuje się wzrost zachorowań na depresję, co może skutkować skłonnością do zachowań ryzykownych związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków oraz uzależnień behawioralnych. Działania samorządu w zakresie przeciwdziałania tym zjawiskom powinny być w tej sytuacji nakierowane na wspieranie rodzin oraz relacji społecznych, zarówno osób dorosłych jak i młodzieży oraz dzieci tak, aby zmieniać obyczaje w zakresie używania substancji uzależniających, pokazywać alternatywne sposoby spędzania czasu lub radzenia sobie ze stresem, bez uciekania w niebezpieczne używki.

Podstawę prawną „ Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027 ”, zwanego dalej „ Programem” stanowi art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U z 2023r. poz. 2151) zgodnie z którym, do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu. Elementem tego Programu są również zadania związane z upowszechnieniem wiedzy na temat uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałanie tym uzależnieniom.

Zgodnie natomiast z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r. poz. 1939) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, co również zostało uwzględnione w przedmiotowym dokumencie.

Program uwzględnia również zadania określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz.U. z 2021, poz. 642) w celu operacyjnym 2: Profilaktyka uzależnień.

II DIAGNOZA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, NARKOTYKOWYCH I UZALEŻNIEŃ BEHAWIORALNYCH WŚRÓD MIESZKAŃCÓW GMINY BRZOSTEK

1. BADANIA ANKIETOWE W ZAKRESIE UZALEŻNIEŃ

W 2024r. zostały przeprowadzone badania ankietowe wśród **112** dorosłych mieszkańców, **263** uczniów szkół podstawowych i **21** sprzedawców napojów alkoholowych, na podstawie których została sporządzona ‘‘ Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie gminy Brzostek ‘‘.

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym obejmująca m.in. zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, narkotyków, postawami wobec substancji odurzających, problematyką uzależnień behawioralnych oraz przemocy domowej.

Dorośli respondenci zostali poproszeni o dokonanie oceny stopnia ważności różnych problemów społecznych. Uzyskane wyniki pozwalają stwierdzić, że **mieszkańcy gminy Brzostek za najbardziej istotny problem uznali uzależnienie od alkoholu (łącznie 93% odpowiedzi)**. Natomiast **najmniej istotnym problemem w opinii ankietowanych jest przestępczość (łącznie 87%)¹**. Tabela 1 przedstawia rozkład udzielonych odpowiedzi.

Tabela 1. Ocena ważności lokalnych problemów społecznych przez badanych mieszkańców.

<i>Problem</i>	<i>Bardzo istotny</i>	<i>Raczej istotny</i>	<i>Raczej nieistotny</i>	<i>Zdecydowanie nieistotny</i>
Zanieczyszczenie powietrza	5%	13%	44%	38%
Uzależnienia behawioralne	29%	47%	20%	4%
Uzależnienie od alkoholu	40%	53%	7%	0%
Bezrobocie	22%	58%	16%	4%
Bieda, ubóstwo	18%	44%	33%	5%
Zaburzenia odżywiania	7%	15%	47%	31%
Przestępczość	5%	8%	71%	16%
Cyberprzemoc	2%	18%	53%	27%

¹ Sumy odpowiedzi *raczej nieistotny* i *zdecydowanie nieistotny*.

Przemoc domowa	8%	18%	69%	5%
Uzależnienie od narkotyków/dopalaczy	16%	51%	33%	0%
Kryzys rodziny	27%	45%	26%	2%
Brak placówki wsparcia dziennego w której pomoc opiekę mogłyby znaleźć dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.	10%	8%	52%	30%

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024”, s. 14

Następnie zapytano badanych jakie ich zdaniem są **najważniejsze problemy społeczne rodzin** zamieszkujących na terenie gminy. Na pierwszym miejscu ankietowani umieścili alkoholizm (73%), na drugim - bezrobocie (56%), na trzecim - niedostateczny dostęp do opieki nad dziećmi w przedszkolu (42%), a na czwartym - niezaradność życiową (40%).

W ankiecie przeprowadzonej wśród mieszkańców gminy Brzostek zbadano także postawy i przekonania dorosłych mieszkańców na temat alkoholu. Pierwszą z poruszanych kwestii był **wiek inicjacji alkoholowej**. Prawie połowa - 47% respondentów wskazało, że pierwszy raz pili alkohol w wieku pomiędzy 16 a 18 rokiem życia. Kolejno 45% zaznaczyło, że w wieku powyżej 18 roku życia. Pozostałe 8% badanych odpowiedziało, że inicjacja alkoholowa miała u nich miejsce w wieku pomiędzy 13 a 15 rokiem życia.

Następnym badanym obszarem była **częstotliwość spożywania alkoholu**. Do picia alkoholu kilka razy w roku przyznało się 53% badanych, kilka razy w miesiącu- 24%, raz w tygodniu- 4%, kilka razy w tygodniu- 2%. Pozostali ankietowani deklarowali abstynencję. Na podstawie tych danych należy uznać, że większość ankietowanych nie spożywa alkoholu często.

Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu interesująca jest także kwestia **ilości jego jednorazowego wypicia**. Porcja standardowa alkoholu (tnz. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki).

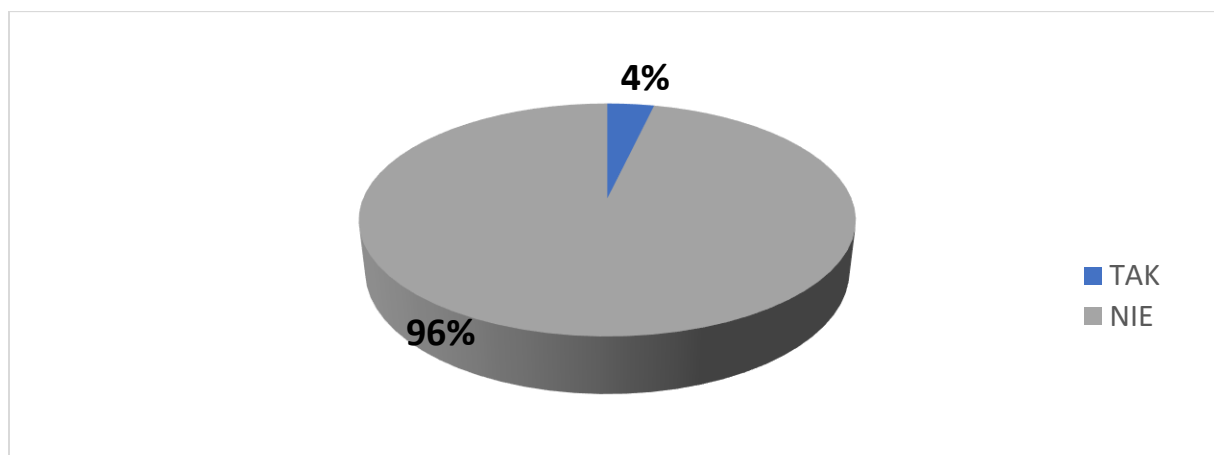
Badani zaznaczali najczęściej, że spożywają jednorazowo 3-4 porcje alkoholu oraz 5 - 6 porcji (po 27% odpowiedzi). Poza tym 16% respondentów przyznało, że spożywa jednorazowo 7-8 porcji alkoholu, 7% respondentów – 1-2 porcje a 5% ankietowanych

odpowiedziało, że **jednorazowo wypija 10 porcji i więcej**. Pozostali respondenci deklarowali abstynencję.

Większość ankietowanych - 78% uważa, że **w okolicy znajduje się odpowiednia ilość punktów**, w których można kupić alkohol. Z kolei **20%** wyraża zdanie, że **jest ich za dużo**. Pozostałe **2%** badanych twierdzi, że **lokali jest za mało**.

Jedynie **4% respondentów wie**, gdzie może zgłosić się po pomoc osoba uzależniona od **alkoholu**. Badani wskazywali na szpital psychiatryczny. Jest to wyraźny sygnał, iż należy zintensyfikować kampanię edukacyjną nt. miejsc i możliwości uzyskania pomocy przez osoby i rodziny uwikłane w problem uzależnienia od alkoholu.

Wykres 1. Czy wie Pani/Pan, gdzie może zgłosić się po pomoc osoba uzależniona od alkoholu?

Źródło: „*Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024*”, s. 19

Następnie ankietowani zostali poproszeni o wskazanie, w jakim stopniu zgadzają się z przedstawionymi im stwierdzeniami. Pierwsze z nich dotyczyło mitu, jakoby **alkohol zawarty w „słabszych” napojach (piwie, winie) był mniej szkodliwy niż ten zawarty w wysokoprocentowych napojach, np. w wódce**. Wyniki świadczą o tym, że to błędne przekonanie nie jest rozpowszechnione wśród dorosłej części społeczności gminy Brzostek, ponieważ **84% badanych zaznaczyło, iż nie zgadza się z powyższym stwierdzeniem**.

Kolejne stwierdzenie badające postawy względem alkoholu dotyczyło dostępności i kontroli sprzedaży alkoholu. **Łącznie 82% badanych mieszkańców zgadza się ze stwierdzeniem, że „dostęp do alkoholu powinien być ograniczony, lub kontrolowany”**. Poza tym, **51% respondentów ocenia osoby pijące alkohol jako zagrażające lub raczej zagrażające**

bezpieczeństwu w środowisku lokalnym. Jednocześnie 34% badanych uważa, że osoby nieletnie nie mają trudności w zakupie alkoholu w lokalnych sklepach. Rozkład odpowiedzi w ramach poszczególnych pytań przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Zgodność z twierdzeniami na temat alkoholu- dorośli mieszkańcy.

Twierdzenie	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam się
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	2%	14%	49%	35%
Dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany.	24%	58%	18%	0%
Osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w moim środowisku lokalnym.	16%	35%	47%	2%
Osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.	2%	32%	64%	2%
Picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych	0%	5%	60%	35%
Prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne.	0%	7%	49%	44%

**Kobiety w ciąży mogą
bezpiecznie pić
niewielkie ilości
alkoholu.**

0%

4%

29%

67%

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024”, s. 21

Następnie ankietowanych zapytano o kwestie związane z narkotykami. **Tylko 1/5 mieszkańców gminy Brzostek twierdzi, że nie ma w swoim otoczeniu osób, które przyjmują narkotyki lub dopalacze.** Prawie **80%** ankietowanych natomiast **zna co najmniej jedną osobę zażywającą owe substancje odurzające.** Warto przypomnieć w tym miejscu wyniki tożsamego badania ankietowego przeprowadzonego wśród dorosłych mieszkańców gminy Brzostek w 2021r., kiedy to na pytanie: ile zna Pan/Pani osób, które przyjmują substancje odurzające (narkotyki, lub dopalacze)? **79% respondentów wskazało, że nie zna ani jednej takiej osoby.**

Przez wiele lat uzależnienie identyfikowane było jedynie z zażywaniem substancji psychoaktywnych, jednakże coraz częściej kojarzy się ono również z czynnościami. Uzależnienie behawioralne określa takie formy zachowań, które nie są związane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, ale z wykonywaniem pewnych czynności (hazard, zakupy, granie w gry itp.), a ich specyfiką jest m.in. utrata kontroli nad tymi czynnościami.

Zapytano zatem badanych o to, czy kiedykolwiek grali w gry hazardowe. Zdecydowana większość respondentów - **89% wskazało, że nie grało nigdy w tego rodzaju gry.** Uzależnienie od gier hazardowych występuje zatem wśród dorosłych mieszkańców gminy Brzostek na niskim poziomie ryzyka.

Następnie respondenci odpowiadali na pytania dotyczące ich subiektywnej oceny na temat rozpowszechnienia niektórych z uzależnień (zarówno uzależnień od substancji, jak i uzależnień behawioralnych) w środowisku lokalnym. Przyjętą w tych badaniach miarą ważności różnych problemów jest odsetek mieszkańców, którzy wskazują dany problem jako bardzo powszechny i dość powszechny. Uzyskane wyniki pozwalają stwierdzić, że **mieszkańcy gminy Brzostek za najbardziej rozpowszechnione uzależnienie w środowisku lokalnym uznali alkoholizm (łącznie 89%).** Natomiast jako **najmniej powszechne uzależnienia wskazali hazard (7%).** Tabela 3 przedstawia rozkład uzyskanych odpowiedzi.

Tabela 3. Jak ocenia Pan/Pani rozpowszechnienie poniższych uzależnień w Pani/Pana środowisku lokalnym?

	<i>Bardzo powszechne</i>	<i>Dość powszechne</i>	<i>Dość rzadkie</i>	<i>Bardzo rzadkie</i>	<i>Nie występują</i>
Alkoholizm	11%	78%	7%	4%	0%
Narkomania	2%	33%	55%	9%	1%
Nikotynizm	44%	55%	1%	0%	0%
Zakupoholizm	0%	15%	24%	41%	20%
Pracoholizm	2%	7%	9%	49%	33%
Sieciolizm	40%	35%	16%	9%	0%
Uzależnienie od hazardu	0%	7%	15%	58%	20%
Zaburzenia odżywiania	2%	4%	9%	56%	29%

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024”, s. 28

Kolejną grupą ankietowaną w ramach przeprowadzonej diagnozy byli uczniowie szkół podstawowych z terenu gminy Brzostek. W pierwszej kolejności uczniowie zostali poproszeni o subiektywną ocenę, czy ich rówieśnicy spożywają alkohol. **9% uczniów klas 4-6 oraz 40% uczniów klas 7-8 przyznało, że ich rówieśnicy piją alkohol.** Natomiast 28% młodszych i 40% starszych uczniów odpowiedziało, że tego nie wie. Pozostałe 63% uczniów klas 4-6 oraz 20% uczniów klas 7-8 zaznaczyło, że ich rówieśnicy nie spożywają alkoholu. Następnie badanych zapytano o to, **w jakich miejscach ich koledzy/ koleżanki spożywają alkohol.** Uczniowie wskazywali najczęściej na: **świeże powietrze** (SP 4-6- 31%, SP 7-8- 38%), następnie **dom** (SP 4-6- 25%, SP 7-8- 16%), **imprezy/dyskoteki** (SP 4-6- 6%, SP 7-8- 19%) oraz **wycieczki szkolne** (SP 4-6- 13%, SP 7-8- 9%). Pozostali ankietowani oświadczyli, że nie wiedzą, gdzie ich rówieśnicy spożywają alkohol.

Jeżeli chodzi o **przyczyny, z powodu których rówieśnicy sięgają po alkohol** respondenci wskazywali najczęściej na **chęć zaimponowania innym** (SP 4-6- 29%, SP 7-8- 52%). Zdecydowanie mniejszy odsetek ankietowanych wybierał odpowiedź: **chęć lepszej zabawy** (SP 4-6- 9%, SP 7-8- 15%), **picie dla towarzystwa** (SP 4-6- 7%, SP 7-8- 15%) oraz **zapomnienie o kłopotach** (SP 4-6- 12%,

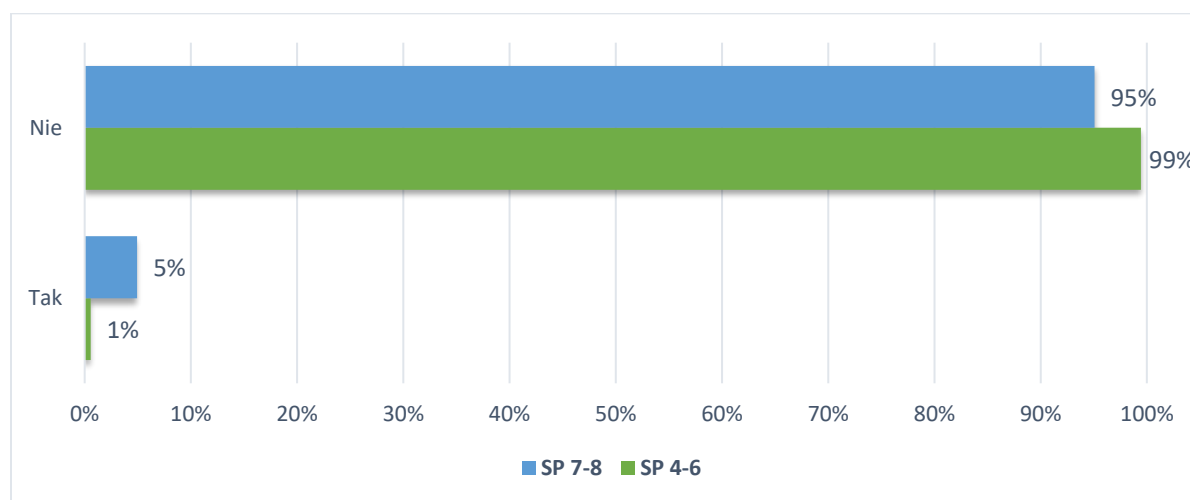
str. 8

SP 7-8- 20%). Pozostali uczniowie zadeklarowali, że nie wiedzą, dlaczego ich rówieśnicy sięgają po alkohol.

Inicjację alkoholową ma za sobą 11% uczniów klas 4 - 6, z czego 8% przyznaje, że spróbowało alkoholu tylko raz w życiu a 2%, że piło go kilka razy. Jeśli chodzi o uczniów klas 7 - 8, to inicjację alkoholową ma za sobą 35% z nich, z czego 17% deklaruje, że spróbowało alkoholu tylko raz, 14% piło go kilka razy, 2% sięga po alkohol kilka razy w tygodniu, a 1%- codziennie.

Prawie wszyscy badani (SP 4-6- 99%, SP 7-8- 95%) deklarują, że nie pili alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni. Jednakże, 1% młodszych oraz 5% starszych badanych przyznaje, że sięgało po niego w tym czasie.

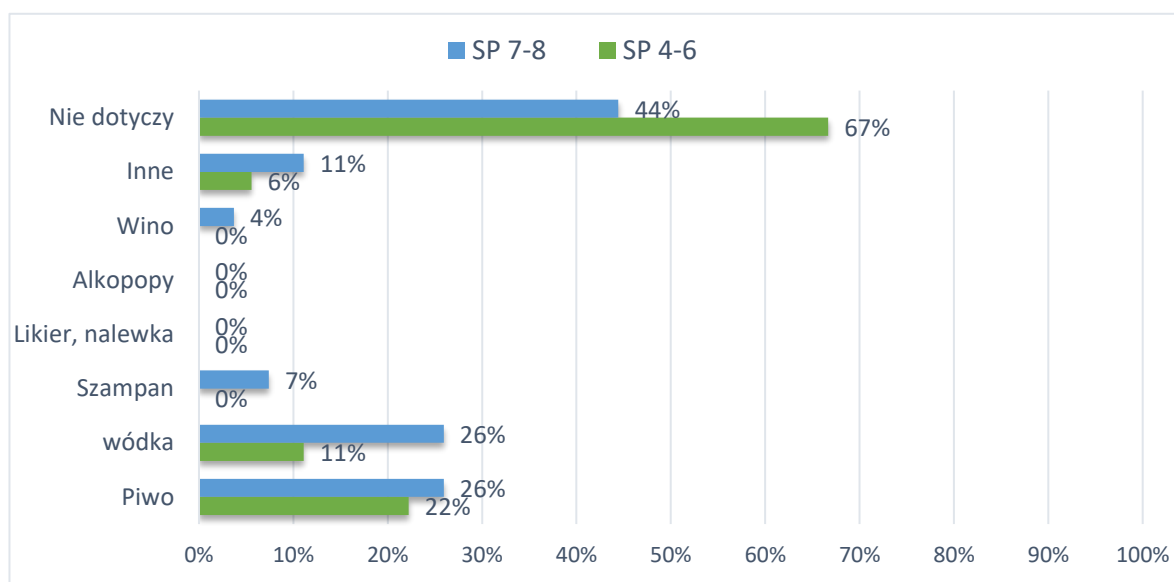
Wykres 2. Czy w ciągu ostatnich 30 dni piłeś jakiś alkohol?

Źródło: „ Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024”, s. 51.

Jeżeli chodzi o **rodzaj** spożywanego alkoholu, **uczniowie deklarują, że najczęściej wybierają piwo** (SP 4-6- 22%, SP 7-8- 26%) oraz **wódkę** (SP 4-6- 11%, SP 7-8- 26%).

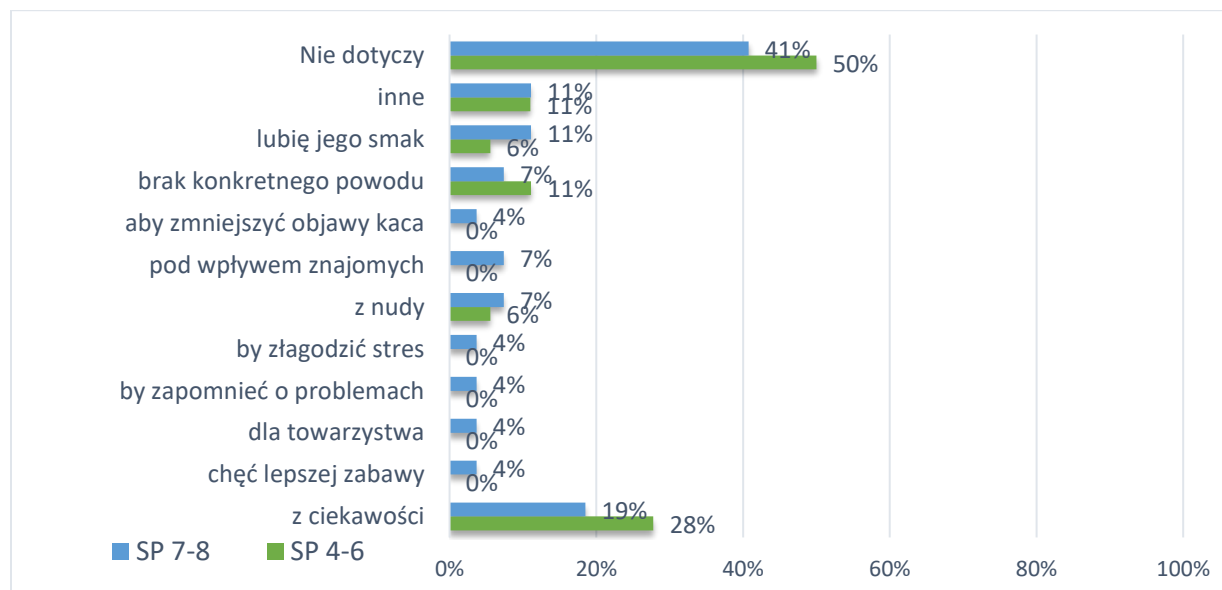
Wykres 3. Jaki rodzaj alkoholu pijesz najczęściej (pytanie wielokrotnego wyboru)?

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024”, s. 51

Wśród powodów sięgania po napoje alkoholowe badani **najczęściej wskazywali, że piją go z ciekawości (SP 4-6- 28%, SP 7-8- 19%)**. Oprócz tego wybierali również inne przyczyny, co obrazuje wykres 4.

Wykres 4. Z jakich powodów sięgasz po alkohol (pytanie wielokrotnego wyboru)?

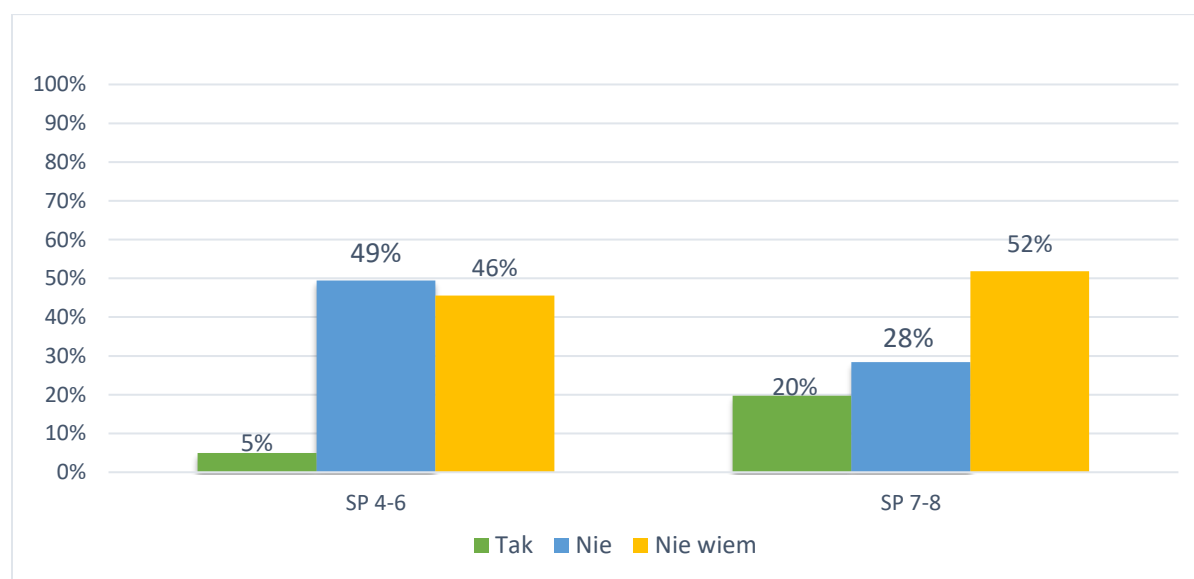

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024”, s. 52

Kolejnym pytaniem, na które odpowiadali uczniowie było to dotyczące subiektywnej oceny dostępności alkoholu dla osób poniżej 18 roku życia. Uzyskane wyniki wskazują, że **40% uczniów klas 4-6 oraz 52% uczniów klas 7-8 nie wie, czy da się kupić alkohol, gdy nie ma się ukończonych 18 lat.** Może to sugerować, że ta część uczniów nigdy nie podejmowała próby nabycia alkoholu. Jednakże łącznie **4%** uczniów **klas 4-6** oraz **18%** uczniów **klas 7-8** twierdzi, że jest to **raczej lub bardzo łatwe**, a łącznie **57%** uczniów **klas 4-6** oraz **30%** uczniów **klas 7-8** uważa, że jest to **trudne lub bardzo trudne**.

Wyniki przeprowadzonej diagnozy wskazują, że pewien odsetek uczniów szkół podstawowych może przejawiać problemy związane z przyjmowaniem narkotyków, ponieważ **5% badanych z klas 4-6 oraz 20% badanych z klas 7-8 wskazuje, że ich rówieśnicy mają kontakt z narkotykami, albo z dopalaczami.** Poza tym, **49%** młodszych i **28%** starszych ankietowanych odpowiedziało, że osoby w ich wieku nie mają kontaktu z tymi substancjami, a **46%** uczniów **klas 4-6** i **52%** uczniów **klas 7-8** zaznaczyło, że tego nie wie.

Wykres 5. Czy osoby w Twoim wieku mają kontakt z narkotykami, albo dopalaczami?

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024”, s. 54

Do zażywania narkotyków, lub dopalaczy kiedykolwiek w życiu przyznało się **2% młodszych oraz 4% starszych badanych.** Z kolei w ciągu ostatnich 30 dni owe substancje zażywał **1% uczniów klas 7-8.**

Kolejno zapytano uczniów, czy znają w swojej miejscowości miejsca, w których można kupić narkotyki lub dopalacze. Ankietowani w większości odpowiedzieli, że nie znają takich miejsc(SP 4-6- 91%, SP 7-8- 83%). Jednakże, część respondentów wskazała, że można je kupić w innych miejscach niż wymienione w ankiecie (SP 4-6- 5%, SP 7-8- 12%), na osiedlu (SP 4-6- 3%, SP 7-8- 4%), w szkole i w okolicy (SP 4-6 - 1%, SP 7-8- 4%), na dyskotecie (SP 4-6- 1%, SP 7-8- 1%) oraz na boisku sportowym (SP 7-8- 1%).

Podczas przeprowadzonej ankiety zbadano również postawy i przekonania uczniów na temat różnych substancji psychoaktywnych. Wyniki analizy odpowiedzi ankietowych zostały zamieszczone w tabelach nr 4 i 5.

Tabela 4. Przekonania dotyczące substancji psychoaktywnych w klasach 4-6.

Twierdzenia	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	20%	45%	22%	13%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	6%	17%	35%	42%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	69%	16%	5%	10%
To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol.	1%	2%	15%	82%
Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	5%	16%	34%	45%
Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	9%	2%	15%	74%
Dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki.	6%	18%	35%	41%
To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i dopalaczy.	1%	5%	14%	80%
Wszystko jest dla ludzi!	8%	16%	34%	42%

Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	64%	20%	6%	10%
Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	5%	10%	28%	57%

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024”, s. 59

Tabela 5. Przekonania dotyczące substancji psychoaktywnych w klasach 7-8.

Twierdzenia	Zdecydowanie zgadzam się	Raczej zgadzam się	Raczej nie zgadzam się	Zdecydowanie nie zgadzam
Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.	22%	45%	17%	16%
Picie alkoholu pomaga się wyluzować i zapomnieć o smutkach.	12%	25%	27%	36%
Alkohol jest szkodliwy, szczególnie dla osób poniżej 18 roku życia.	60%	20%	9%	11%
To normalne, że osoby w moim wieku piją regularnie alkohol.	5%	7%	28%	60%
Warto korzystać ze wszystkich sposobów na dobrą zabawę.	10%	12%	46%	32%
Bez alkoholu nie można się dobrze bawić na imprezie.	11%	5%	26%	58%
Dopalacze są mniej szkodliwe niż narkotyki.	7%	24%	28%	41%
To normalne, że osoby w moim wieku próbują narkotyków i dopalaczy.	7%	5%	21%	67%
Wszystko jest dla ludzi!	27%	19%	23%	31%
Od dopalaczy można uzależnić się tak samo jak od narkotyków.	69%	12%	13%	6%

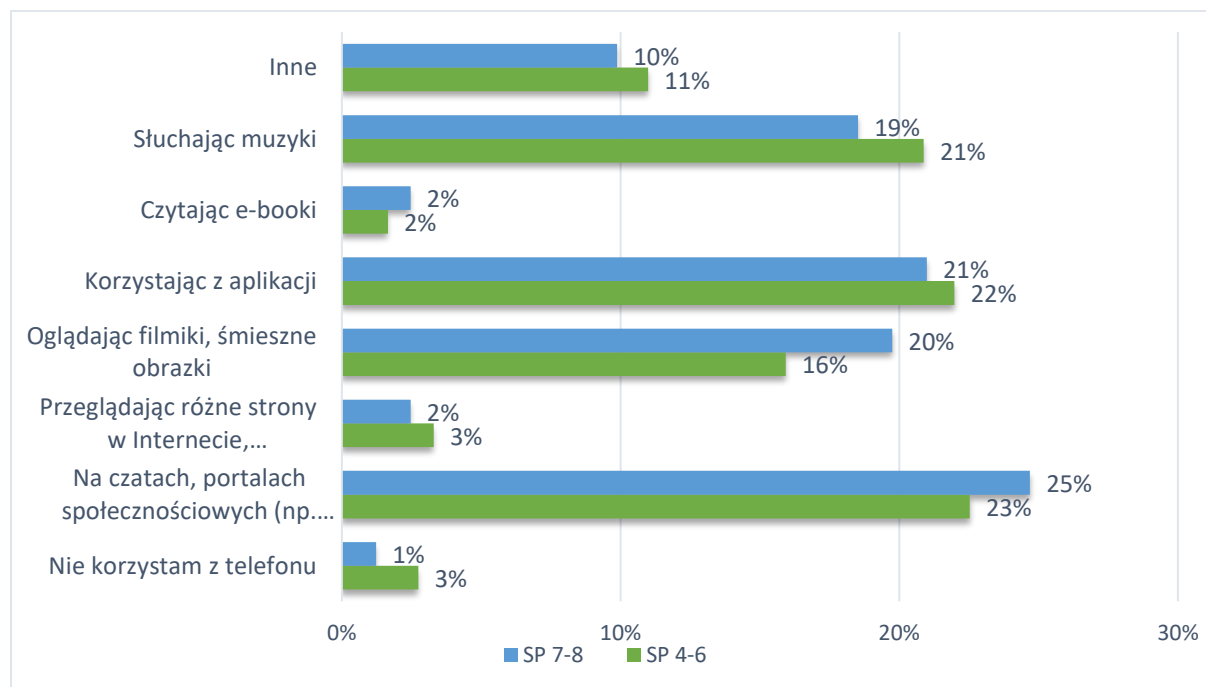
Jeśli ktoś bierze narkotyki z umiarem, to się nie uzależni.	10%	9%	31%	50%
---	-----	----	-----	-----

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024”, s. 60

Dotychczas najczęściej niepokoju jeżeli chodzi o dzieci, które dorastają i wkraczają w wiek nastoletni, budziły takie problemy jak ryzyko sięgnięcia przez nie po różnego rodzaju substancje psychoaktywne. To, co obecnie zaczyna niepokoić coraz bardziej, to wciąż pojawiające się nowe formy uzależnień behawioralnych. **Jak wynika z przeprowadzonych badań 51% uczniów klas 4-6 oraz 42% uczniów klas 7-8 korzysta z telefonu od 2 do 3 godzin dziennie. Niepokojące jest jednak to, że 21% uczniów klas 4-6 oraz 45% uczniów klas 7-8 deklaruje, że korzysta z telefonu 4 i więcej godzin dziennie.**

Korzystając z telefonu komórkowego uczniowie najczęściej poświęcają spędzony przed nim czas na czatach, portalach społecznościowych (SP 4-6- 23%; SP 7-8- 25%), korzystając z aplikacji (SP 4-6- 22%; SP 7-8- 21%) oraz słuchając muzyki (SP 4-6- 21%; SP 7-8- 19%). Poza tym czas przed telefonem komórkowym uczniowie spędzają **oglądając filmiki i śmieszne obrazki (SP 4-6- 16%; SP 7-8- 20%), przeglądając strony internetowe (SP 4-6- 3%; SP 7-8- 2%), a także czytając ebooki (SP 4-6- 2%; SP 7-8- 2%).**

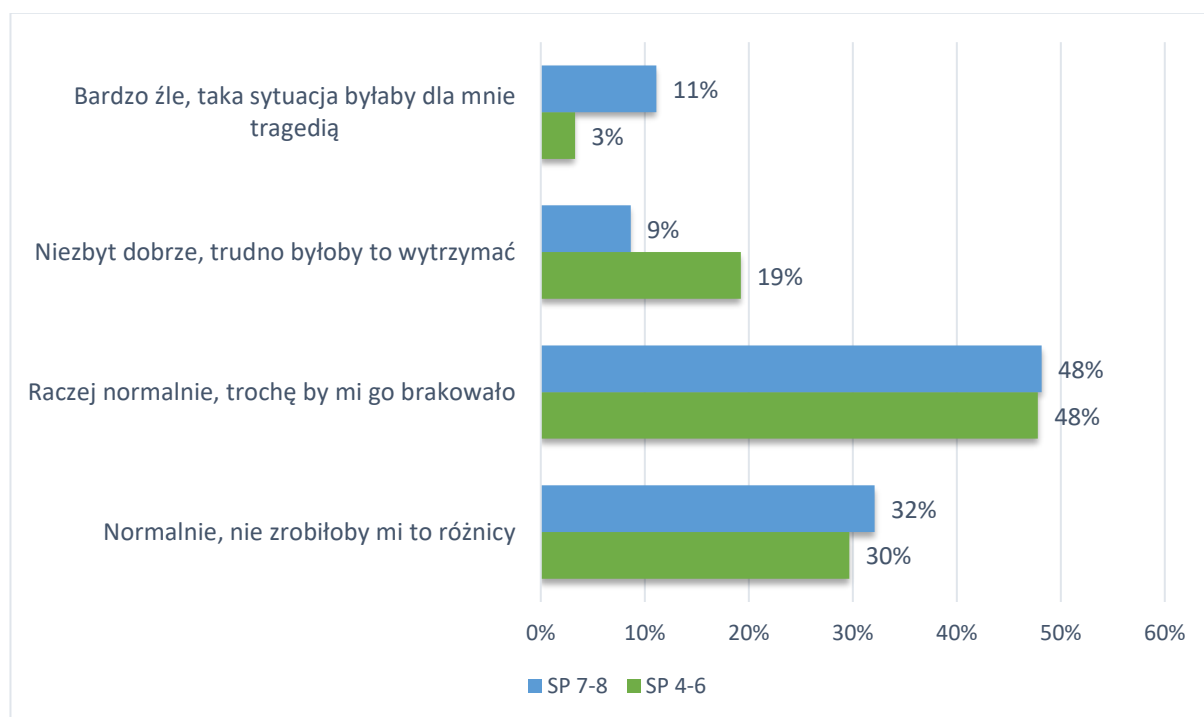
Wykres 6. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z telefonu?

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024”, s. 63

Łącznie **78% uczniów klas 4-6 oraz 81% uczniów klas 7-8 deklaruje, że brak dostępu do Internetu nie miałby dla nich znaczenia lub też wpływ ten byłby niewielki.** Aczkolwiek spora część uczniów przyznaje, że **odczułaby brak dostępu do Internetu (SP 4-6 – 19%; SP 7-8 – 8%).** **Jednocześnie 3% uczniów klas 4-6 oraz 11% uczniów klas 7-8 stwierdziło, że korzystanie z Internetu jest dla nich na tyle istotne, że brak takiej możliwości odczuliby bardzo negatywnie.**

Wykres 7. Jak byś się czuł/a, gdyby przez cały tydzień nie byłoby dostępu do Internetu?

Źródło: „*Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024*”, s. 65

Z badań ankietowych wynika, że 27% młodszych, a także 26% starszych uczniów ze szkół podstawowych doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze

strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości. Uczniowie **otrzymywali również wiadomości z obelgami i przezwiskami** (SP 4-6– 23%; SP 7-8- 31%), **a nawet z groźbami i szantażem** (SP 4-6– 9%; SP 7-8- 17%). Padali też **ofiarami udostępniania ich prywatnej wiadomości innej osobie** (SP 4-6– 18%; SP 7-8- 27%), **włamania na konto na portalu społecznościowym** (SP 4-6– 12%; SP 7-8- 15%), **umieszczania filmików lub zdjęć w sieci, które ośmieszały ich lub ich znajomych ze szkoły** (SP 4-6- 7%; SP 7-8–16%) oraz **podśzywania się po nich lub pod ich znajomych ze szkoły** (SP 4-8– 5%; SP 7-8- 6%).

W odniesieniu do pytań o gry hazardowe, uczniowie z gminy Brzostek w większości odpowiedzieli, że nie mają doświadczeń związanych z grami hazardowymi, aczkolwiek, **11% uczniów klas 4-6 przyznało, że grało w tego rodzaju gry, z czego 8% z nich grało w nie kilka razy i więcej. W gry na pieniądze grało także 23% uczniów klas7-8, z czego 16% z nich grało w nie kilka razy i więcej.** Uczniowie zostali także poproszeni o ocenę powszechności występowania niektórych zjawisk w ich otoczeniu. **Za najbardziej powszechne uczniowie uznali uzależnienie od Internetu.** Natomiast jako **najrzadziej występujące badani ocenili uzależnienie od hazardu.** Szczegółowy rozkład deklaracji przedstawiają tabele 6 i 7.

Tabela 6. Czy w Twoim otoczeniu jest obecne następujące zjawisko? Wyniki w klasach 4-6.

	Popularne	Czasem występuje	Występuje bardzo rzadko	Nie występuje
Zakupoholizm	8%	15%	22%	55%
Uzależnienie od Internetu (siecioholizm)	16%	32%	19%	33%
Uzależnienie od hazardu (gry na pieniądze, zakłady sportowe)	3%	5%	14%	78%
Zaburzenia odżywiania (bulimia, anoreksja, jedzenioholizm)	4%	12%	14%	70%
Uzależnienie od smartfona	24%	23%	22%	31%

Źródło: „*Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024*”, s. 70

Tabela 7. Czy w Twoim otoczeniu jest obecne następujące zjawisko? Wyniki w klasach 7-8.

	<i>Popularne</i>	<i>Czasem występuje</i>	<i>Występuje bardzo rzadko</i>	<i>Nie występuje</i>
Zakupoholizm	16%	25%	17%	42%
Uzależnienie od Internetu (siecioholizm)	27%	33%	17%	23%
Uzależnienie od hazardu (gry na pieniądze, zakłady sportowe)	9%	6%	16%	69%
Zaburzenia odżywiania (bulimia, anoreksja, jedzenioholizm)	15%	16%	14%	55%
Uzależnienie od smartfona	37%	20%	22%	21%

Źródło: „Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych na terenie Gminy Brzostek 2024”, s. 70

2. DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA) przede wszystkim podejmuje czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowanie wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, opiniuje wnioski o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Szczegółowe dane nt. jej działalności przedstawia poniższa tabela.

Tabela 8. Działalność GKRPA w latach 2021 – 2023

<i>Stan na koniec roku</i>	2021	2022	2023
Liczba otrzymanych przez GKRPA wniosków o objęcie leczeniem odwykowym osób nadużywających alkoholu	21	27	22
Liczba spraw zakończonych podjęciem przez osobę decyzji o dobrowolnym poddaniu się leczeniu odwykowemu –	0	0	2

po rozmowach motywujących przeprowadzonych przez GKRPA			
Liczba osób skierowanych przez GKRPA na badanie przez biegłego w przedmiocie uzależnienia	0	15	22
Liczba opinii biegłych sądowych stwierdzających u badanej osoby uzależnienie od alkoholu	0	5	5
Liczba opinii biegłych sądowych niestwierdzających u zgłoszonej osoby uzależnienia od alkoholu	0	0	4
Liczba wniosków skierowanych przez GKRPA do sądu o zobowiązanie osoby uzależnionej do leczenia odwykowego	2	5	14
Liczba przeprowadzonych przez GKRPA kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych	10	5	5

Źródło: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Brzostku

3. POMOC SPOŁECZNA

Szeroko rozumianą pomoc społeczną dla osób dotkniętych i zagrożonych alkoholizmem oraz innymi uzależnieniami udziela Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku. Wsparcie to jest świadczone w oparciu o pracę socjalną a także pomoc finansową. Osoby zmagające się z uzależnieniem lub współuzależnieniem kierowane są do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Poniższa tabela 9 zawiera dane nt. skali wsparcia udzielonej przez MGOPS osobom uzależnionym oraz ich rodzinom.

Tabela 9. Dane nt. liczby rodzin objętych wsparciem w latach 2021 – 2023

Stan na koniec roku	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MGOPS w Brzostku	317	219	201
Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MGOPS w Brzostku z powodu uzależnienia od alkoholu co najmniej jednego z członków rodziny	7	8	6
Wysokość środków finansowych przeznaczonych przez MGOPS w Brzostku na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym w zł	23 057	12 637	22 600

Źródło: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku

II ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagrożeń, a także mocnych i słabych stron w kontekście profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych.

MOCNE STRONY:

1. Identyfikacja problemów społecznych, z jakimi borykają się mieszkańcy w gminie Brzostek.
2. Wysoki poziom świadomości badanych dorosłych mieszkańców nt. szkodliwości spożywania napojów alkoholowych.
3. Wsparcie psychologiczne i prawne dla rodzin w sytuacji kryzysowej.
4. Zapewnienie przedstawicielom instytucji i służb działających na rzecz rodziny możliwości podnoszenia swojej wiedzy i umiejętności w obszarze walki z uzależnieniami i przeciwdziałaniem przemocy domowej.
5. Realizacja zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej przez Zespół Interdyscyplinarny.
6. Działalność Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
7. Mała popularność narkotyków i dopalaczy wśród uczniów szkół podstawowych.

SŁABE STRONY:

1. Zbyt mała ilość różnorodnych form współpracy pomiędzy wszystkimi instytucjami zajmującymi

się problematyką dzieci i młodzieży.

2. Postawy mieszkańców gminy odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu są na niskim poziomie ryzyka.
3. Zbyt mała wiedza mieszkańców na temat możliwości uzyskania pomocy przez osobę/rodzinę, w której występuje problem alkoholizmu.
4. Brak możliwości korzystania z terapii na terenie gminy Brzostek.
5. Problem uzależnienia od Internetu zarówno wśród dorosłych jak również dzieci.
6. Wysoki odsetek dorosłych mieszkańców, którzy znają nawet kilka osób ze swojego otoczenia zażywających narkotyki.

SZANSE:

1. Znaczne środki finansowe przeznaczane w gminie na profilaktykę.
2. Prawie 80% dorosłych mieszkańców gminy Brzostek nie zna osoby przyjmującej narkotyki.
3. Realizacja rekomendowanych programów profilaktycznych.
4. Zwiększenie ilości akcji informacyjnych na terenie Gminy.
5. Niski poziom ryzyka uzależnieniem od gier hazardowych wśród dorosłych mieszkańców gminy.
6. Wysoki poziom wiedzy mieszkańców gminy na temat tego, jak istotne jest ograniczenie rozmiarów uzależnień.
7. Względnie stała liczba osób/rodzin korzystających z pomocy MGOPS z powodu uzależnienia od alkoholu co najmniej jednego członka rodziny.

ZAGROŻENIA:

1. Bardzo niska wiedza mieszkańców nt. miejsc, do którym może zgłosić się po pomoc osoba uzależniona od alkoholu.
2. Dość łatwy dostęp nieletnich do napojów alkoholowych.
3. Wysoki odsetek uczniów szkół podstawowych, którzy mają za sobą inicjację alkoholową.
4. Wysoki odsetek mieszkańców gminy jednorazowo spożywających znaczne ilości alkoholu, tj. 5-6 porcji i więcej.
5. Rosnąca liczba mieszkańców zażywających narkotyki i dopalacze.
6. Wysoki odsetek uczniów szkół podstawowych korzystających z telefonu 4 i więcej godzin dziennie, co może przejawiać symptomy uzależnienia.
7. Systematycznie rosnąca liczba przypadków, w których GKRPA kieruje do sądu wnioski o zobowiązanie osoby uzależnionej do leczenia odwykowego.

III ZASOBY INSTYTUCJONALE

Na terenie gminy Brzostek funkcjonują następujące podmioty, które zajmują się realizacją zadań z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, której głównym zadaniem jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu.
2. Zespół Interdyscyplinarny, który tworzy grupa specjalistów podejmująca współpracę celem udzielenia pomocy osobom lub całym rodzinom znajdującym się w kryzysie i dotkniętym problemem przemocy domowej.
3. Placówki oświatowe, które samodzielnie, lub we współpracy z innymi podmiotami realizują działania profilaktyczne skierowane do swoich wychowanków oraz ich rodziców.
4. Komisariat Policji w Brzostku, który realizuje m.in. procedurę „Niebieskie Karty”.
5. Punkt konsultacyjny, w którym osoby uzależnione, współuzależnione oraz członkowie ich rodzin mogą uzyskać poradę psychologa.
6. Punkt nieodpłatnych porad prawnych, gdzie profesjonaliści udzielają bezpłatnych porad prawnych osobom uprawnionym.
7. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku, który świadczy pracę socjalną a także przyznaje świadczenia finansowe rodzinom, w których występuje problem nadużywania alkoholu co najmniej przez jednego z jej członków.

IV BENEFICJENCI PROGRAMU

Adresatem Programu jest społeczność lokalna, w tym zarówno dzieci i młodzież jak również dorośli mieszkańcy gminy Brzostek (w szczególności osoby uzależnione oraz ich rodziny)

V CELE PROGRAMU

Głównym celem Programu jest ograniczenie negatywnych konsekwencji społecznych, w tym szczególnie szkód zdrowotnych i zaburzeń życia rodzinnego wynikających z używania alkoholu, substancji psychoaktywnych i zachowań nałogowych oraz przeciwdziałanie powstawaniu nowych szkód tego rodzaju.

Cel szczegółowy 1: Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem.

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik realizacji</i>	<i>Realizator</i>	<i>Harmonogram realizacji</i>
1.Finansowanie funkcjonowania GKRPA, w tym m.in. wynagrodzenia, opłat sądowych związanych z kierowaniem wniosku do sądu w sprawie zobowiązania do leczenia odwykowego, kosztów opinii biegłych w przedmiocie uzależnienia.	- liczba posiedzeń GKRPA, - liczba osób, co do których GKRPA podejmowała czynności związane z nadużywaniem alkoholu, - liczba osób, wobec których GKRPA wystąpiła z wnioskiem do sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	GKRPA	2025 – 2027 na bieżąco, wg. potrzeb
2.W ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 planuje się finansowanie działalności punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym wynagrodzenia psychologa, i/lub terapeuty uzależnień pracującego w punkcie.	- liczba godzin udzielonych porad, -liczba osób korzystających z udzielanych porad	MGOPS	2025 - 2027
3. W ramach poszerzania i podnoszenia jakości oferty pomocy psychologicznej, zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 planuje się sfinansowanie remontu oraz wyposażenia w niezbędny sprzęt i meble pomieszczenia MGOPS, w którym będzie zlokalizowany punkt konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin.	- rodzaj zrealizowanych prac	MGOPS	2025
4.W ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 – 2025 planuje się zakup materiałów profilaktycznych, broszur, plakatów, ulotek, itp. w ramach kampanii	- liczba i rodzaj zakupionych i rozdyskrebowanych materiałów	MGOPS	2025 - 2027

profilaktycznych, np. “ Postaw na rodzinę “, “ Zachowaj Trzeźwy Umysł” itp.			
---	--	--	--

Cel szczegółowy 2: Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i/lub narkomanii pomocy psychologicznej, psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik realizacji</i>	<i>Realizator</i>	<i>Harmonogram realizacji</i>
1.W ramach edukacji kadr, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 planuje się sfinansowanie szkoleń/warsztatów/superwizji/doradztwa/coachingu oraz innych form kształcenia wraz z obsługą gastronomiczną dla pracowników m.in. MGOPS, GKRPA, Policji, służby zdrowia, oświaty, członków Zespołu Interdyscyplinarnego, pracowników punktu konsultacyjnego, trenerów, członków organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność w ramach przeciwdziałania uzależnieniom, w kwestii przeciwdziałania przemocy domowej, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii.	-liczba i rodzaj zrealizowanego kształcenia, - liczba uczestników kształcenia	MGOPS	2025 - 2027
2. Organizowanie i/lub finansowanie w ramach profilaktyki uniwersalnej, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 - 2025 szkoleń/warsztatów/programów itp. dla rodziców, opiekunów dzieci i młodzieży, w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy domowej.	- liczba zrealizowanych szkoleń/warsztatów/programów, - liczba uczestników szkoleń/warsztatów/programów	MGOPS we współpracy ze szkołami	2025 - 2027

3. Wszelka pomoc świadczona przez pracowników MGOPS w Brzostku na rzecz osób uzależnionych oraz ich rodzin.	- liczba i rodzaj podjętych działań, - liczba rodzin, które skorzystały z pomocy MGOPS z powodu uzależnienia	MGOPS	2025 – 2027 na bieżąco, wg. potrzeb
---	---	-------	--

Cel szczegółowy 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik realizacji</i>	<i>Realizator</i>	<i>Harmonogram realizacji</i>
1. W ramach uniwersalnej profilaktyki uzależnień oraz promocji zdrowia, o których mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2012-2025 planuje się dofinansowanie działań podejmowanych przez m.in. koła gospodyń wiejskich, osp, organizacje pozarządowe, sołectwa, Urząd Miejski w Brzostku w ramach kampanii ‘‘ Postaw na rodzinę ‘‘.	- liczba i rodzaj podjętych działań, - liczba uczestników podjętych działań	MGOPS we współpracy z podmiotami realizującymi kampanię	2025 – 2027
2. W ramach edukacji kadr, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 planuje się organizowanie i/lub finansowanie kształcenia dla nauczycieli, pedagogów, psychologów, trenerów, w celu zwiększenia ich kompetencji w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi i młodzieżą, np. w obszarze strategii profilaktycznych, zasad pracy z młodzieżą z grup ryzyka, prowadzenia profesjonalnych programów profilaktycznych, itp.	- liczba i rodzaj zrealizowanych form kształcenia, - liczba uczestników kształcenia, - liczba godzin zrealizowanego kształcenia	MGOPS	2025 - 2027

3. Organizowanie i/lub finansowanie programów rekomendowanych z zakresu problematyki alkoholowej, narkomanii oraz uzależnień behawioralnych w ramach profilaktyki uzależnień, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.	- liczba i rodzaj zrealizowanych programów, - liczba uczestników realizowanych programów.	MGOPS we współpracy ze szkołami	2025 - 2027
4. W ramach uniwersalnej profilaktyki uzależnień, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 - 2025 planuje się sfinansowanie wszelkich działań związanych z realizacją programu „ Rappedagog – muzyczny projekt profilaktyki uzależnień ”.	- liczba uczestników	MGOPS	2025
5. Organizowanie i/lub finansowanie wypoczynku letniego i/lub zimowego z programem profilaktycznym dla dzieci/ młodzieży w zakresie organizacji różnych form zagospodarowania czasu wolnego, promujących zdrowy i aktywny styl życia w ramach profilaktyki uzależnień, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.	- liczba uczestników wypoczynku, - liczba i rodzaj zrealizowanych inicjatyw	MGOPS, organizacje pozarządowe, podmioty o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.	2025 - 2027
6. Realizowanie i finansowanie przez szkoły podstawowe z terenu gminy różnorodnych działań (np. kampanie profilaktyczne, edukacyjne, szkolenia, warsztaty, programy profilaktyczne, itp.) związane ściśle z przeciwdziałaniem negatywnym skutkom spożywania alkoholu.	- liczba i rodzaj zrealizowanych działań, - liczba uczestników działań,	szkoły podstawowe we współpracy z innymi podmiotami	2025 - 2027

7.Organizacja i finansowanie sporządzenia lokalnej diagnozy dotyczącej uzależnień i przemocy w ramach monitorowania i badania problematyki uzależnień, o których mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.	- liczba sporządzonych diagnoz	MGOPS	2027
8.Finansowanie niezbędnych zakupów (np. zakup ulotek, plakatów, broszur, innych materiałów edukacyjnych, gadżetów, nagród dla uczestników konkursów) w ramach działań informacyjno – edukacyjnych w sprawie upowszechniania profilaktyki, diagnozy i terapii FASD w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 – 2025.	- liczba zakupionych i rozdystrybuowanych materiałów,	MGOPS we współpracy ze szkołami i placówkami ochrony zdrowia	2025-2027
9.Zwiększenie skuteczności w przestrzeganiu prawa w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z założeniami Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 poprzez sfinansowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych.	- liczba szkoleń - liczba uczestników szkoleń	MGOPS	2026
10. Finansowanie działań w ramach kampanii dotyczącej uzależnień behawioralnych związanych z profilaktyką oraz promocją zdrowia, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021- 2025 poprzez zakup m.in. niezbędnych materiałów edukacyjno - informacyjnych, gadżetów, nagród dla uczestników organizowanych konkursów realizowanych w ramach kampanii, zakupu usług niezbędnych do zrealizowania działania.	- liczba zakupionych i rozdystrybuowanych materiałów	MGOPS we współpracy ze szkołami i placówkami ochrony zdrowia	2025-2027

10.W ramach edukacji personelu medycznego, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 planuje się zorganizować kształcenie pracowników służby zdrowia w zakresie umiejętności rozpoznawania wzorów picia i podejmowania interwencji wobec pacjentów pijących alkohol ryzykownie/szkodliwie oraz na temat FASD.	- liczba i rodzaj zrealizowanego kształcenia, - liczba uczestników kształcenia	MGOPS	2025 - 2027
---	---	-------	-------------

Cel szczegółowy 4: Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik realizacji</i>	<i>Realizator</i>	<i>Harmonogram realizacji</i>
1.Otwarte konkursy ofert w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym i/lub realizacja zadań z zakresu zdrowia publicznego w trybie otwartego konkursu ofert w ramach profilaktyki uzależnień, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.	- liczba podmiotów realizujących zadania, - liczba zrealizowanych konkursów	organizacje pozarządowe, podmioty o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz inne podmioty, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczy spraw objętych zadaniami	2025 – 2027 na bieżąco, wg. potrzeb
2.Zakup w ramach edukacji zdrowotnej, o której mowa w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 specjalistycznych opracowań, publikacji, czasopism nt. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz ich dystrybucja wśród , instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych.	- liczba oraz rodzaj zakupionych i rozdyskrebowanych materiałów	MGOPS	2025 - 2027

Cel szczegółowy 5: Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

<i>Działanie</i>	<i>Wskaźnik realizacji</i>	<i>Realizator</i>	<i>Harmonogram realizacji</i>
1. Podejmowanie działań kontrolnych przez członków GKRPA w stosunku do podmiotów handlujących napojami alkoholowymi pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	- liczba przeprowadzonych kontroli, - liczba skontrolowanych placówek	GKRPA	2025 – 2027 kontrola w co najmniej 10 punktach w każdym roku
2. Weryfikacja oraz wydawanie postanowień o zgodności punktów sprzedaży z warunkami określonymi w uchwałach Rady Miejskiej w Brzostku	- liczba wydanych postanowień	GKRPA	2025 – 2027 na bieżąco, wg. potrzeb
3. Podejmowanie przez gminę interwencji oraz występowanie przed sądem jako oskarżyciel publiczny w przypadku złamania zakazu sprzedawania alkoholu nieletnim, lub nietrzeźwym, złamania zakazu promocji i reklamy napojów alkoholowych	- liczba i rodzaj podjętych działań	GKRPA	2025 – 2027 na bieżąco, wg. potrzeb

VI ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Za udział w posiedzeniu stacjonarnym, lub udział w czynnościach kontrolnych punktów sprzedaży napojów alkoholowych członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za jedno posiedzenie, lub kontrolę podczas jednego posiedzenia Komisji co **najmniej 5 punktów sprzedaży** napojów alkoholowych w wysokości **300,00 zł brutto**, ale nie więcej niż **600,00 zł brutto** miesięcznie dla Przewodniczącego i Sekretarza Komisji i **250,00 zł brutto**, ale nie więcej niż **500,00 zł brutto** miesięcznie dla pozostałych członków Komisji. W ciągu roku Komisja jest zobowiązana przeprowadzić kontrolę co najmniej **10 punktów sprzedaży** napojów alkoholowych. Wynagrodzenie ww. obejmuje także ewentualne koszty związane z dojazdem na szkolenia, konferencje, czy kontrolę punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Wynagrodzenie będzie płatne na podstawie listy obecności podpisanej przez uczestników – członków GKRPA danego posiedzenia, lub kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

VII REALIZACJA PROGRAMU

Realizatorem Programu jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brzostku oraz szkoły podstawowe z terenu gminy Brzostek przy współpracy z :

- Urzędem Miejskim w Brzostku,
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Komisarzatem Policji w Brzostku,
- placówkami ochrony zdrowia,
- sołectwami, jednostkami osp, kołami gospodyń wiejskich,
- Zespołem Interdyscyplinarnym,
- organizacjami pozarządowymi, podmiotami o których mowa w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz innymi podmiotami, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczy spraw objętych zadaniami Programu.

VIII FINANSOWANIE PROGRAMU

Realizacja Programu będzie finansowana w ramach środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych a także opłat za zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi w opakowaniach do 300 ml.

IX MONITORING

„ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania problemów Alkoholowych na lata 2025 – 2027 ” będzie monitorowany w oparciu o wskaźniki określone w Programie.

Burmistrz Brzostku przedstawi co roku Radzie Miejskiej w Brzostku raport z wykonania „ Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025 – 2027 ” do 30 czerwca roku następującego po roku, którego raport dotyczy.

Spis tabel

Tabela 1. Ocena ważności lokalnych problemów społecznych przez badanych mieszkańców. str. 3

Tabela 2. Zgodność z twierdzeniami na temat alkoholu- dorośli mieszkańcy. str. 6

Tabela 3. Jak ocenia Pan/Pani rozpowszechnienie poniższych uzależnień w Pani/Pana środowisku lokalnym? str. 8

Tabela 4. Przekonania dotyczące substancji psychoaktywnych w klasach 4-6. str.12

Tabela 5. Przekonania dotyczące substancji psychoaktywnych w klasach 7-8. str. 13

Tabela 6. Czy w Twoim otoczeniu jest obecne następujące zjawisko? Wyniki w klasach 4-6. str. 16

Tabela 7. Czy w Twoim otoczeniu jest obecne następujące zjawisko? Wyniki w klasach 7-8. str. 17

Tabela 8. Działalność GKRPA w latach 2021 – 2023 str. 17

Tabela 9. Dane nt. liczby rodzin objętych wsparciem w latach 2021 – 2023 str. 19

Spis wykresów

Wykres 1. Czy wie Pani/Pan, gdzie może zgłosić się po pomoc osoba uzależniona od alkoholu? str. 5

Wykres 2. Czy w ciągu ostatnich 30 dni piłeś jakiś alkohol? str. 9

Wykres 3. Jaki rodzaj alkoholu pijesz najczęściej (pytanie wielokrotnego wyboru)? str. 10

Wykres 4. Z jakich powodów sięgasz po alkohol (pytanie wielokrotnego wyboru)? str. 10

Wykres 5. Czy osoby w Twoim wieku mają kontakt z narkotykami albo dopalaczami? str. 11

Wykres 6. Z jakich powodów najczęściej korzystasz z telefonu? str. 14

Wykres 7. Jakbyś się czuł/a, gdyby przez cały tydzień nie byłoby dostępu do Internetu? str. 15

UZASADNIENIE

do uchwały w sprawie “ Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałaniu Narkomanii na lata 2025 – 2027 “.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027 jest uchwalony na podstawie art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 r., poz. 1939). Przepisy te nakładają na gminy obowiązek realizacji w postaci uchwalonego przez radę gminy – jednego gminnego programu działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałaniem narkomanii. Według ww. przytoczonych przepisów w nowym uchwalonym Programie powinny zostać ujęte zadania dotyczące przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym (art. 4¹ ust. 1 pkt 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi).

Przedmiotowy Program stanowi kontynuację zadań realizowanych w gminie Brzostek w latach ubiegłych. Określa on lokalne działania w zakresie zadań własnych, obejmujących profilaktykę oraz minimalizację szkód społecznych, wynikających z nadużywania alkoholu, substancji psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych, nałogów oraz związanych ze zjawiskiem przemocy. Program jest adresowany do całej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem osób uzależnionych od alkoholu, osób współuzależnionych, osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych i psychotropowych, osób z uzależnieniami behawioralnymi, do osób z grup ryzyka a także dzieci i młodzieży. Na realizację zadań zostaną przeznaczone środki uzyskiwane z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych a także opłat za zezwolenia na obrót hurtowy napojami alkoholowymi w opakowaniach do 300 ml. “Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027 “, został opracowany zgodnie z ww. obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie gminy Brzostek.

W świetle powyższego podjęcie uchwały w sprawie przedmiotowego Programu jest zasadne.